

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 novč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasillo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Na uljuden odgovor uljudna replika.

IV.

»Narod« čita naposled gospodom okoli »Edinosti«, da so jim znane naravnost škandalozne in nečuvne stvari iz mestne kamore; da bi trebalo le male iskric in laška klika bi zletela v zrak.

Puhlost te fraze je takó očita, da se le čudimo, da jo je »Slovenski Narod«, ki hoče menda veljati za resen list, sploh vsprejel v svoje predale. Recimo, da so se res zgodile take škandalozne in nečuvne stvari in da so iste slovenskim zastopnikom znane, potem so iste bile znane brez dvoma tudi dru. Dom-pieriju. Saj je bil isti, kakor župan in mnogoleten člen delegacije, posvečen v vse tajne. Ali bi bil ta mož molčal, ko ga je progressivna stranka razžalila na nečuvni način? Ali ne bi bil porabil tudi najmanjšo stvarico, samo da se maščuje nad svojimi nasprotniki?

In da se je hotel maščevati, in da tudi ni bil izbirčen v sredstvih, dokazuje okolnost, da se je zvezal z dunajskimi krščanskimi socijalci, da je vsprejel v svoj program avstrijsko idejo (največji greh za pravega Laha) in da bi bil vsprejel tudi pomoč Slovencev, najhujših nasprotnikov laške stranke. A kaj je ta mož škandaloznega odkril? On je v svojem programu komaj omenjal, kar so naši poslanci grajali z ostri izrazi v vsaki proračunski razpravi, da se namreč prelahkomiselno troši občinski denar za nepotrebne stvari. V tem obstoji največ tisto toliko grajana slabo gospodarstvo tržaške vladajoče stranke, a ne v kakih senzacionalnih in flagrantnih nepravilnostih, o katerih sanja »Narodov« člankar.

Kritiko in sicer oestro kritiko mestnega gospodarstva smatramo mi in smatrajo naši zastopniki za svojo prvo nalogo; da bi pa po vzoru škandaloznih listov napravljali iz muhe slona, ali si pa celo izmišljevali senzacionalne dogodke, to bi bilo ne samo frivolno, temveč tudi skrajno nevarno za ugled slovenske stranke v Trstu.

Naposled nam je še odgovarjati na splošno očitjanje, da »Edinost« v obče ni tak »bojni list«, kakor bi to tirjale razmere v Trstu.

No, vprašanje o oblikah vsacega, in torej tudi političnega boja, je vprašanje okusa in omike. Izobražen človek se bo boril z uma svetlim mečem, kak rovtar pa s paov-

kami in s kolesom. »Edinost« se res ne poslužuje prostih psov, napadov na privatno življenje, sumničenja o avstrijskem patriotizmu političnih nasprotnikov in sličnih nelepih sredstev, ki so v vsakdanji rabi izvestnih listov; misli pa, da jej to ne služi v sramoto. Seveda: »de gustibus non est disputandum«.

Da je sedanja taktika prava, kažejo vspehi. Mi se ne maramo odtežati javni kritiki, a proti krivični in zlobotni kritiki nam bo menda dovoljeno kazati na vspehe, ki smo jih tržaški Slovenci dosegli na volitvah, v gospodarskem oziru, na sodiščih itd. In naši vspehi bi bili gotovo še mnogo več, ako bi nas iz našega narodnega središča podpirali takó, kakor podpirajo tržaške Labe njihovi bratje iz drugih kronovin in iz kraljevstva. Torej: manje fraz in zlobotne kritike in več dejanj!

Ljudski shod akad. fer. društva „Adrija“ v Gorici.

(Dalje.)

Cand. iur. Bogumil Vošnjak je govoril o slovenskem gimnaziju v Gorici ter je izjavil tako le:

Že pred tremi desetletji se je na taborih pri Šempasu in Brdih razlegel glas: »Dajte nam slovenskih šol!« Mnogo časa je že minulo od tega, a ta želja se nam še ni uresnila. Cesarica Marija Terezija je ustanovila nemški gimnazij v Gorici, da bi se širila nemščina po Goriškem in naša dežela podvrгла nemški kulturi. Cesar Jožef II. je nadaljeval to delo po vsej državi, a vspeh tega delovanja je bil, da je videl, ko je ležal na smrtni postelji, okoli sebe same punčice se narode. To naj bi služilo v izgled vsem vladarjem! Tudi dandanes je državi le v pogubo, ako se nas hoče ponemčevati v nemških šolah; kajti edina želja Nemcev je, da bi bil avstrijski cesar ponižen namestnik pruskega kralja.

V borbi za naše šole se zrcali vse naše stremljenje po kulturnem in občečloveškem napredku, katerega hočejo naši mnogostevilni sovražniki ovirati in onemogočiti. Učni jezik na srednjih šolah mora biti materini jezik. Očitjanja nasprotnikov, da naš jezik ni še dovolj razvit, so ničeva. Grof Auersperg bi ne mogel dandanes več prinesiti naše kajževnosti zavita v robe v deželno zbornico, ampak bi rabil velik koš samo za slovenske

ničevne častiželjnosti in malopridnih strasti, kako so postali majhni v njegovih očeh! In kakor človek, privajen dajati si račune o tem, kar se v njem godi, se je prestrašil tega vtisa, zakaj misli si je, ako bi gospod Elzenovo v resnici ljubil, pa bi se mu njena slika ne skrivala, ne skabla, se ne zmanjšala in ne zginila nikdar. Tako je bilo nekdanj. Svirski se je spomnil, kako je nekoč, ko se mu je ljubljena ženska omožila, se podal na pot za mejo. Takrat je videl prvič Italijo, Rim, Sicilijo, morje, afrikansko obrežje — in nobeni vtisi mu niso zagrnili v njegovih mislih spomina na ljubljeno žensko. V galerijah, florentinskih in rimskih, na morju in v puščavi je bila ona pri njem; povsod ji je govoril, kakor bi bila navzoča: »Glej!« Razlika teh nekdanjih let s sedanjimi ga je napolnila z žalostjo.

Tuda mir večera in morje je delovalo enako pomirjevalno nanj. Dospela sta bila že tako daleč, da se je že obrežje začelo skrivati. Na to je zašlo solnce ter so zablistale zvezde druga za drugo. Delfini, ki so v večerni zarji plaval okrog dolničar ter z ostrimi hrbti lomili vodne gladino, so se pogreznili sedaj v globino in od nikoder ni dohajal nikak odmev. Površje vode je postalo tako gladko, da je jadro časih povsem upadlo. — Končno je priplezal izza gorá mesec, obilil

kojge, ki se tiskajo tekom enega leta, ker bi bile za hrbet nemškega grofa pač težko breme. Neštetokrat so zahtevali slovenski poslanci v državnem zboru slovenskih srednjih šol, a kolika je morala biti borba samo za paralelke v Celju, radi katerih je moralo pasti ministerstvo Windischgrätz!

Kar se tiče goriškega slovenskega gimnazija, so že dne 18. junija 1886. izročili poslanci Poklukar, Tonkli in Mihael Vošnjak ministru Gautschu memorandum, v katerem se zahteva osnove slovenskega gimnazija v Gorici.

Ni težko dokazati, da je goriški nemški gimnazij velika krivica za goriške Slovence. Peščica Nemcev v deželi ima svoj gimnazij, a 150 000 Slovencev ne! Slovenski učenec mora, predno je stopil v gimnazij, pohajati pripravnic, na kateri se mu eno leto vtepa blažena nemščina, slovenščina pa tu niti učni predmet ni. Vseled tega mora revni slovenski dijak študirati eno leto več, nego sinovi bogatih Nemcev! Ta krivica pa ne bi bila še tako huda, ako bi slovenski dijaki na takem zavodu tudi razumno napredovali z Nemci. V nemških kronovinah pada 9%—12% vseh dijakov, v Gorici pa 21%! Od 1000 maturantov jih pada drugod 65—80, v Gorici pa 224!

Te številke dajo dovolj misliti. Vseled tako slabih vspehov imamo Slovenci velikansko gmotno škodo, kajti le 13 dijakov od 100 izdeli gimnazij, denar za drugo je vržen v vodo. Vseled tega mora biti naš edini vsklik: »Proč stuj o nemško srednjo šolo!«

Nemci zahtevajo, da bi imel v Avstriji veljavo samo njih jezik. Ti nam hočejo odrekati pravice svobodnih državljanov. No, oni sami so bili dolga stoletja v zasmeh Evropi radi svoje nesposobnosti v političnem oziru in nikakor nimajo pravice nam, bočrim in zdravim slovanskim plemenom, odrekati državljanske pravice, ki so nam zajamčene v osnovnih zakonih. Člen XIX. zakona od 21. dec. 1867. določa: »V deželah, kjer prebiva več narodnostij, naj bodo javna učilišča urejena tako, da se vsaka narodnost izobrazuje lahko v svojem jeziku, ne da bi bil kdo prisiljen učiti se drugega deželnega jezika.« Ker pa je mladina prisiljena učiti se v nemškem jeziku, se že celih 30 let krši ustava po onih, ki so prisegli na njo!

Čim večji bo ugled Slovencev v Gorici, tem prej se uresničujejo naše zahteve. Za to delajmo in trudimo se vsi brez razlike sta-

morje z zelenkastim bleskom ter razsvetlil daljavo do mej obzorja.

Pričela se je južna, takisto lepa, kakor tihla noč.

Svirski se je ogrnil z od ribiča si izposojenim ogrtačem ter začel misliti:

»Vse, kar me obkoljuje, ni le zgolj lepota, marveč je tudi istina. Človeško življenje, ako ima biti normalno, mora biti vepeljeno v deblo narave, mora rasti iz nje, kakor raste veja iz drevesa, zakaj, to mu dá pravico do obstanka. Takrat bo ono pravo, torej tudi pravstveno, pravstvene namreč ni prav za prav nič drugega, nego sloga življenja s pravom narave. Tukaj me obkoljuje priprostost in mir; jaz ju čutim in pojnim le kakor umetnik, ker moje življenje in življenje teh ljudi, sredi katerih živim, se je odtrgalo od narave, nehalo se dati voditi od nje, nehalo biti njen vseh ter postalo — laž. Vse, kar se nahaja v nas, je ponarejeno. V nas je zginil celo občutek naravnih pravice. Naši odnosa se opirajo na hinavščino, naše mišljenje je napačno in strasti so bolne. Varamo drug drugega in sami sebe, a končno nihče ni gotov, ali zares hoče to, po čemer teži, ali če more dospeti tjakaj, kamor hiti?«

(Pride še.)

nov! Naše delo nam ustvari ugled, silo in moč! Ker je pravično in zakonito vse, kar hočemo in tirjamo, in ne krivično, bo zmaga naša, bodočnost naša!

(Zvršetek pride.)

XVIII. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija v Litiji.

(Izv. poročilo.)

(Dalje.)

Na to se je oglašil za besedo g. Ante Semberger, ki je krepkimi besedami izvajal najprej, kolike žrtve doprinaša družba za naš Trst, ki je, kakor znano, trgovinsko središče vseh Slovencev. Zato so naši zavodi tamkaj na korist Slovencev od vseh strani in ne le domačinom. Leta in leta se bore Slovenci v Trstu, da bi prisilili državo in občino v ustanovitev slovenske šole, ali do sedaj brez vspeha. Da Slovenci v Trstu sploh niso imeli šol, katere jim vzdržuje družba — gotovo ne bi se mogli ponášati s takimi vspehi. Res je sicer, da Slovenci v Trstu nastopajo na vseh poljih, ali glavna je vendar le šola, ker tam se jim vzgaja naraščaj, kar jim daja poguma, da vstrajajo v težki borbi. Govornik je omenjal, da imajo v Trstu državno nemško ljudsko šolo, v kateri se poučuje tudi slovenščina kakor učni predmet po 2 uri na teden. Ali kakov pouk je to?! Vrhu tega pa le jako težko vsprejemajo slovenske otroke v to šolo.

V svojem lepem in ognjevitom govoru je polagal govornik skupščinarjem na sree, naj ne verujejo Nemcem in jim je dokazal, da je možno doseči pravice le v zvezi s Čehi. Omenjal je obstrukcijo Čehov. Kakor Čehom, tako je avstrijska vlada tudi Slovencev nepravilna. Treba torej prisiliti avstrijske mogote, da nam dajo potrebnih šol. A to je možno samo, ako se naši poslanci pridružijo Čehom in se zvežejo z njimi v obstrukcijskem boju. V tem zmislu je govornik stavil resolucijo, s katero naj današnja velika skupščina pozove vse slovenske poslance, da se zvežejo z zastopniki češkega naroda v obstrukcijo proti temu, da vsprejmejo Čehi medtočke obstrukcijskih zahtev tudi naše slovensko šolstvo.

Temu govoru so skupščinarji sledili z največjo pažnjo, a ob zvršetku se je pojavilo frenetično odobravanje.

Predsednik je na to, na zahtevo vladnega zastopnika, izjavil, da te resolucije ne more pripisati take kakoršnja je, ker poziv na obstrukcijo bi pomenjal umešavanje politike v družbo. Skupščina pa mu gotovo pritrdi v tem, da se pozovejo vsi poslanci, naj se zavzamejo z vsami močmi za slovensko šolstvo.

Izjavi g. predsednika so skupščinarji pritrdili soglasno, na kar je isti zaključil zborovanje, zahvalivši gosp. župnika za službo božjo in krasno petje, delegate in vse zastopnike podružnic. Predsednik je izrazil željo, da bi prihodnje leto imela družba še lepše vspehe in da bi tudi Tržačani enkrat vendar dosegli, za kar se leta in leta bore. (Splošno odobravanje).

Ob 1. uri popoldne je začel banket. Najprej je predsednik družbe izrekel napitnico cesarju, a potem je podelil besedo g. Medvedu, ki je izrekel zahvalo rodoljubom in rodoljubkam litijskim, ki so tako lepo odličile svoj trg. Napil je požrtvovalnim litijskim damam in pa predsedniku Zupanu, ki je njemu prvemu podelil besedo, kajti običajni banket je nekak rendez vous njih, ki se zanimajo za družbo.

Na tej napitnici se je zahvalila gospa Gregorij, rodom Litijka. Dalje so govorili g. Drenik, g. kanonik Treiber iz Veli-

PODLISTEK.

Na svetlem obrežju.

Novela. Poljski spisatelj H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravski.

IV.

Sedaj sta se približala k visoki skali na desni strani pristaje, mimo katere je držala siva prašnata cesta, se nižje pa je ležalo vrbališče, na katerem so se urili vojšaki v trobenju na trombe. Končno, obkolivši rt, ob kateri so se razbijali valovi, sta dospela na odprto morje.

Ker je tu začel pihljati lahen vetrič, razvil je ribič jadro; Svirski pa, namesto da bi krenil proti Nici, je naravnal čolna na odprto morje.

In peljala sta se naravnost naprej, gugajoča se na valovih. Solnce se je med tem nagibalo k zatonu. Skalnat obrežje in morje je postalo rdeče. Vse naokrog je bilo mirno, tiho in tako ogromno, da je Svirskemu nehote prišlo na misel, kako majhno in slabo je življenje pri vsej tej brezskrajnosti, ki ga je obkoljevala v tem trenutku. Nakrat je začutil takšen utis, kakor bi se bil odpeljal od vseh lastnih in tujih zadev nekam zelo daleč. Gospa Elzen, Romul, Rem, vsi znanci in ves ta nabrežni roj, pola vročnice, nemira,

kovea na Koroškem, gospa Ponikvar-
jeva iz Trsta in še nekateri drugi.

Navdušeni govor gospe Ponikvarjeve
priobčimo jutri.

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V Trstu, 12. avgusta 1903.

Odmevi Khuenovega tiranstva. Pred
včeraj se je pred zagrebiškim sodnim dvorom
pričela kaz razprava proti uredniku »Ob-
zora«, prof. Josipu Pasariću in proti pisatelju
dr. Stjepanu Radiću, katere dva sta bila
zaprita o času remirov na Hrvatskem. Ob-
tožbo je zastopal državni pravdnik Gjuričić,
branil pa je odvjetnik dr. Marijan Derenčin.

Pričetkom seje predlagal je državni
pravdnik, naj bi bila razprava tajna, ker je
treba na razpravi prečitati konfiscirane članke
ki bi med navzočim občinstvom povzročili
razburjenje.

Branitelj dr. Derenčin se je temu proti-
vil in dejal, da se je vršila javna vsa raz-
prava radi špijonaže, ki je bila pred krat-
kim na Dunaju in ki je bila veliko bolj ko-
šljiva, nego je razprava radi konfisciranih in
proti bivšemu banu grofu Khuenu Hedervar-
ryju naperjenih člankov.

Tudi obtožena sta zahtevala, naj bo
razprava javna. Prof. Pasarić je omenjal, da
toliko članki, kolikor oseba, proti kateri so
bili pisani, pripadajo preteklosti.

Sodni dvor je sklenil, naj se obtožnica
prečita v javni seji in je pripustil državnemu
pravništvu, da tekom seje lahko stavi na-
daljne predloge.

Po prečitanku obtožnice je državni prav-
nik zopet predlagal, naj se razprava nade-
ljuje v tajni seji, kar je sodni dvor kljub
protivljenju dr. Derenčina tudi sklenil.

Včeraj zjutraj se je dovršilo zasliševanje,
na kar so govorili državni pravdnik ter ob-
tožena Stjepan Radić in profesor Pasarić.
Včeraj popoldne je govoril branitelj dr. Ma-
rijan Derenčin. Razprava se je potem nade-
ljevala še danes zjutraj. Razsodba nam do
sedaj še ni znana.

**Nekoliko značilnih črtic iz Khuen-
ove ere.** Iz Zagreba nam pišejo:

Pred tremi desetletji bil je na hrvatski
deželni vladi v Zagrebu vladan svetovalec, ki
je imel sina, katerega so bili iz petega gim-
nazijalnega razreda — spodili! Lahko si mi-
slimo, da je bilo gotovo več nego dosti po-
voda za to, da je bil izključen sin vladnega
svetovaleca. No, lahko je možno, da je bilo to
vse le mladostna lahkomišljenost. Sinovom
vladnih svetovalec ni treba biti v zadregi za
eksistenco.

Tako je tudi ta vladni svetovalec po-
skrbel za svojega spojenega sinu ter ga pri-
tislil kakor praktika in računski oddelček
deželne vlade. In tu je nadebudni sinček
vladnega svetovaleca napravil hitro karijero.
Postal je računski svetovalec. No, to ne bi
bilo še nič posebnega, ker je to slednjič stvar
vlade, da imenuje svojim uradnikom, kogar
hoče, in bi se mogli pritoževati radi tega le
prizadeji uradniki.

A ta, mej tem sam svetovalec postavi
svetovalečev sin, je zavzemal odlično mesto v
zagrebiški takozvani »družbi«. Ko je banica
prirejala kak ples, bil je omenjeni svetovalec
vedno aranžer in plesovodja, in ko so bili
pleši kje drugje, je iste navadno otvarjal
omenjeni računski svetovalec — z banico.....
Z eno besedo: mož je bil popolen salonski
človek in temu primerno, seveda, tudi ve-
ren sluga banov.....

Tak človek je vžival seveda tudi splošno
zaupanje. Volili so ga v odbore vseh glav-
nejših zagrebiških društev. Mej drugim bil je
blagajnik »Rudečega križa« in loterije za
gradnjo doma siromakov. Da bi ga pa vlada
tudi drugače odškodovala za njegovo vernost
in udanost, imenovala ga je (nota bene,
človeka s štirimi nižjimi gimnazijalnimi
razredi) docentom iz državnega računo-
slovja na Zagrebiški univerzi! Par mese-
cev po tem imenovanju pa se je izkazalo, da
je pri »Rudečem križu« in pri loteriji za
gradnjo doma siromakov nekam precej —
zmanjkalo. A kaj se je zgodilo možu za vse
to? Bil je kazenskim potom premeščen od
deželne vlade k županiji (Zagrebiški), kjer je
bil materialno na boljem, nego je bil poprej!
A tudi to se je zgodilo še le potem, ko so
drugi uradniki dotičnega oddelka to odločno
zahtevali ter izjavili, da z onim človekom no-
čejo služiti več! Vseučiliški docent pa je še
vedno!

Ta slučaj je pač najlepši dokaz o grozni
korupciji in moralni propadlosti, ki vlada v
nesrečni Hrvatski!

**Neopravičene pretenzije Madja-
rov.** Eden sotrudnikov lista »Die Woche«
je imel pogovor z dalmatinskim državnim
poslancem vitezom Vukovićem o položaju na
Ogrskem in o poželjenju Madjarov po Bosni
in Hercegovini.

Vitez Vuković je povdarjal, da so jugo-
slovanski poslanci prorokovali z apodiktčno
gotovostjo, da Khuen ponesreči s svojo
mislijo na Ogrskem. Sploh da je nedoumno,
kako se je mogla človeku s tako minolostjo
poveriti taka težka naloga. Ali njegov nevpeh
je ob enem v najlepše zadoščenje za Hrvate
in v opravičenje njihove stroge opozicije proti
zistemu Khuenovemu.

Na to je vitez Vuković prešel k zahtevi
Madjarov, da se Bosna, Hercegovina in Dal-
macija utelesijo Ogrski. Seveda se usoda
Bosne in Hercegovine mora enkrat odločiti.
Vitez Vuković se noče niti baviti z vpraša-
njem, da-li ne bi rešitev v ogrskem zmislu
naletela na nepremagljiv odpor pri onih dr-
žavah, ki so podpisale berolinsko pogodbo,
ampak povdarja samo, da se Ogrji jako mo-
tijo, ako menijo, da bodo mogli kar tako
»inkorporirati« okupirani pokrajini. Tam bi
imeli Madjari proti sebi vse drugače ele-
mente, nego so bili siromašni Slovaki, Ro-
muni in Sasi.

V državnopravnem pogledu so ogrske
zahteve nevdržljive, nične. Tako državno-
pravno zahtevanje po združenju more staviti
le kraljevina Hrvatska-Slavonija-Dalmacija.
Ta je sicer združena z Ogrsko, ali drugače
je povsem samostojna država, ki more sama
sklepati o svojih stvareh, torej tudi o zdru-
ženju. Za pravico Hrvatske do Bosne in
Hercegovine pa govore tudi narodni momenti.
V teh deželah žive Hrvatje in Srbi; to pre-
bivalstvo je torej sorodno prebivalstvu Hr-
vatske in ima pravico do združenja z nami
preko Save.

Glede Dalmacije pa je stvar še jedno-
stavnejša, ker je Dalmacija v državnopravnem
in narodnem pogledu že združena s Hrvat-
sko in Slavonijo. O »reinkorporiranju« Ogr-
ski ne more biti torej niti govora. Ni enega
človeka ga ni za to v vsej Dalmaciji. Če
sploh pride kdaj — je zaključil vitez Vu-
ković — do nove uredbe razmer Hrvatske-
Slavonije, okupiranih pokrajini, Dalmacije in
Istre, se izvrši ista brez sodelovanja Ma-
djarov in ne v njihovem smislu.

Ustaja v Macedoniji. Predvčeršnjem
prišli so izraziti sočalje na umoru ruskega
konzula k ruskemu poslaniku, Sinovjevu, dr-
žavni podtajnik, Naum paša, generalni taj-
nik v ministerstvu za znanje stvari, Nuri bej
in pozneje sultanov sin, princ Ahmed, ki je
ruskemu poslaniku izročil tudi sultanovo na-
kaznico za 200.000 frankov, namenjeno vdovi
po pokojnem konzulu v Bitolju (Monastir),
Rostkovskemu. — Morilec bo obsojen na
smrt.

Ruska vojna ladija, ki je v Carigradu
na razpolago ruskemu poslaniku, odplula je
pred Solun, da popelje od tamkaj truplo
umorjenega konzula Rostkovskega na Rusko.

Na sultanov ukaz sestalo se je v Bitolju
(Monastir) naglosodno sodišče, ki bo sodilo
morilec konzula Rostkovskega, Halima, in
njegove sokrivce.

Ruski listi trdijo, da je umor ruskega
konzula v Bitolju posledica turškega fan-
tizma in da je vsa Turčija odgovorna za ta
zločin. Listi zahtevajo, naj Rusija sama po-
skrbi za osebno varnost ruskih konzulov na
turskem ozemlju.

Iz Carigrada poročajo, da se ustaja v
Macedoniji vedno bolj širi in da znaša šte-
vilo oboroženih ustašev sedaj že 30.000. Iz
Soluna pa poročajo, da se tamkaj ponavljajo
poškodovanja železniških in brzojavnih zvez
ter da so delavci, ki popravljajo pretrgane
zveze, v veliki nevarnosti pred ustaši.

Tržaške vesti.

Peklenska zlobnost. Včeraj smo spo-
ročili o žalostnem dogodku, ki se je pripetil
na železniški progi v bližini Riemana.

Tam so našli na progi človeka, ki je
bil že skoraj mrtev — ki pa je še mo-
gel pred smrtjo izjaviti, da je
padel z mosta na železnico.

Kakor »Edinost«, tako s, tudi tukajšnji
laški listi opisali to nesrečo. Le »Gaz-
zettino« je napravil tudi to pot grlo izjemo.
To glasilu slovenskega odpadnika Vrba do-
stavlja namreč s peklensko zlobnostjo, da ni

izključen — roparski napad,
kakoršnji, da se v bližini Riemana čisto
dogajajo!

Ko bi bile Riemanje kje v Kalabriji, bi
lahko kak list pisal taka obdolženja tudi če
ne bi imel še črna na belem in bi mu mogli
verjeti, da je pisal v dobri veri. Riemanje
pa so na pragu Trsta! In znano je, da se ni
v Riemanjih in v bližini istih dogodil že
množico mnogo let niti najmanjši roparski na-
pad. Lopov »Gazzettino« hotel je torej pe-
klensko zlobnim načinom le škodovati do-
bremu imenu Riemanjev in Slovencev sploh
— ter je torej zaslužil v polni meri, da ga na
tem mestu imenujemo peklenskega lopova!
Sramota! Pfuj!

**Še par pripomb v odgovor »Rde-
čemu praporu«.** Pod tem naslovom smo
prejeli:

»Rdeči prapor« trdi, da je »Edinost«
zaveznica »lopova Camberja« in da si ne upa
govoriti o škandaloznem dogodku v Rojanu,
po čemer bi bilo sklepati, da je »Edinost« v
kaki zavisnosti od rojanskih duhovnikov.

Kako neutemeljene so take trditve, je
razvidno iz sledečih dejstev:

Akcijsko, ki je bila navstala radi nasil-
nega umirovljenja višega računskega svetnika
Bajca proti finančnemu ravnateljstvu v Trstu,
je zapričela »Edinost« in tudi italijanski
uradniki sami priznavajo, da je bila zaslu-
ga tega lista, da je navstal toli potrební odpor
proti samovolji viših uradnikov nasproti ni-
žim. Stvari so se poprijeli vsi tržaški listi.
A kateri laški listi so pisali v istem zmislu
kakor »Edinost«?

Prav tisti, ki so najljuteji
sovražniki Camberjevi! A kdo
je nastopal v obrambo finančnega ravnatelj-
stva, torej proti »Edinosti«, če tudi je ni
imenoval? Camberjev »Sole«. Če je
torej dopuščeno soditi po posamičnih slučajih
o zavezništvu med listi, imamo tu eklatanten
izgled, kakršna zaveznica Camberjeva je
»Edinost«!

Glede namišljene, oziroma zatrjevane
odvisnosti »Edinosti« od duhovščine v Ro-
janu, dajeti povsem zadostno pojasnilo na-
stopni dejstvi:

Peško društvo »Zarja«, kateremu je
»Edinost« vsikdar zvesta in odločna zaščit-
nica, je rojanska duhovščina že davno vrgla
iz cerkve, dočim pojejo še vedno v isti cer-
kvi nekateri — pristaši »Rdečega pra-
porja«!

Vsaki hip se dogaja, da se v rojanski cerkvi
— in sicer od strani nekega laškega in ne-
kega slovenskega duhovnika — aludira, bolj
ali manje naravnost, ali vsikdar dovolj ra-
zumno, da more umeti sleherni otrok, da je
»Edinost« slab in hudoben list, in se poziv-
lja, naj ga ljudje ne čitajo! Govorili to dej-
stvo, da je »Edinost« v kakem sporazumlje-
nju, ali v kaki zavisnosti od duhovščine v
Rojanu?! Zdravi razum bi na to rekel, da
— ne!!

Tudi eden tistih! V Škedenju živi mož,
ki čuje na pošteno slovensko ime Ivan Bizjak.
Ali mišljenje in čutstvovanje njegovo ni tako
pošteno slovensko, kakor je njegovo ime.
Lepo razvijanje poštene domače stvari v I.
okraju, mu kar ne daje miru in mirnega
spanja. Vsaki hip daje duška svoji odpadni-
ški nevolji. Te dni je bil zopet izbruhnil:
»Ke i vada in malora i ščavi!« in je pridol-
dal svoje — željo, češ: sedaj imajo ščavota
za zastopnika, ali tri leta minejo kmalu in
potem bo drugače!

No, naše trdno uverjenje je, da iz tega
Bizjaka to pot ni govoril proroški duh. Tudi
na prihodnjih volitvah ne bo I. okraj sreb-
al take juhe, kakoršnja bi mu jo hoteli skuhati
ljudje iz vrste onega Bizjaka.

**K poročilu o obnem zboru moške
podružnice družbe sv. Cirila in Meto-
dija** bilo bi še pridodati, da je račune pre-
gledal gospod K. Klinar, dočim je drugi
pregledovalec, g. N. Stepančič, odsoten
iz Trsta. Blagajnikovo poročilo je bilo odo-
breno toda s pristavkom (po predlogu gosp.
predsednika), da ima račune pregledati tudi
drugi pregledovalec in da je o tem sporočiti
na prihodnjem obnem zboru. Pregledoval-
cema za prihodnje leto sta bila zopet izvo-
ljena ista gospoda.

Zavod sv. Nikolaja bo imel v nedeljo
dne 6. septembra svoj redni obni zbor spojen
z obletnico ustanovitve lastnega doma; toliko
na znanje onim slavnim društvom, ki bi
morda nameravala prirediti veselico na isti
dan s pobleveno prošnjo, da bi slavnosti bla-
govolilo uvaževati to našo namero.

O d b o r.

**Redni obni zbor moške podružnice
družbe sv. Cirila in Metodija na Greti.**

se je vršil v nedeljo v prostorih »kons. društva
v Rojanu«. Predsednik Fran Godnik
pozdravil je zborovalec in sosebno še nav-
zočega zastopnika IV. okraja dež. in mest-
nega svetovaleca gospoda Ivana Gerdola. Pred-
sednik je zatem razlagal zborovalec potrebo
otroških vrtec in dolžnosti vsacega posa-
mičnega slovenskega rodoljuba da podpira
velekoristno družbo, katere skrbí, da nam
vzgoja mladino. Zatem je povdarjal, kako
nekatero matere slovenskih otrok na dan
vpisovanja tekajo vpisovati svoje otroke v
italijanski otroški vrtec, kateri vrtec lovi
naše otroke, samo da jih vkrade našemu na-
rodu ter jih oni pripravljajo za italijansko
stranko. Priporočal je torej zborovalec naj
vplivajo na slov. stariše, da vpišejo svoje
otroke v naše otroške vrtec. Zatem je omen-
jal predsednik sklep vodstva družbe sv. Ci-
rila in Metodija, da za prihodnje šolsko leto
prevzame vodstvo v Ljubljani otroški vrtec
na Greti v svojo oskrb. (Zborovalci so z
navdušenjem vzeli na znanje to vest.)

Iz poročila tajnika g. Anton-a Bre-
mie-a posnemamo, da je odbor imel 12 od-
borovih sej. V Otroški vrtec v Rojanu je
bilo vpisanih 80 otrok, v oni na Greti pa
57 otrok. Odbor je prirejal veselice. Božič-
nico je priredil za otroški vrtec v Rojanu
in za Gretske dne 1/1/1903. Božičnici sti iz-
padli jako pohvalno.

Dolžnost veže obni zbor da se najto-
pleje zahvali cenjenim gospem in gospicam iz
mesta, katere so tako požrtvovalno obdarile
naše otročice. Končno je zahvalil obni zbor
tudi gosp. župnika iz Barkovelj, ki o vsaki
priliki podpira naš vrtec na Greti, posebno
pa za to, da je toliko na dan sv. Cirila in
Metodija, kolikor na dan zaključenja vrtea
daroval sv. mašo.

Obni zbor je izrekel tudi svojo zahvalo
g. Jakobu Ukmarju kakor dobrotniku po-
družnice, istodobno pa se je izreklo obžalo-
vanje, da je cerkvena uprava v Rojanu za-
htevala od podružnice 2 K za darovanje sv.
maše na dan sv. Cirila in Metodija da-si je
bila maša na nedeljo ob 9 uri, kadar je
maša za slovenske župljane.

Iz blagajnikovega poročila posnemamo,
da je podružnica imela 3474 K 53 stot. do-
hodkov in 4035 K 18 stot. stroškov. Od na-
vedenih stroškov je prispela podružnica za
otroški vrtec na Greti 1106 K 11 stot.
Otroški vrtec na Greti je imel dohodkov
863 K 38 stot. Ostane čistega dobička 242
K 73 stot. Podružnica je imela 506 K 11
stot. več dohodka, nego v lanskem letu.

Ob točki vpisovanje novih udev so se
priglasili sledeči gg.: Jurij Piščane, Angelj
Piščane, Fran Ferluga, Leopold Visjan in
Ivan Presen.

V novi odbor so bili izvoljeni: predse-
dnikom Fran Godnik, tajnikom Anton Bremie
in blagajnikom Rafael Piščane. Namestniki:
Ivan Marija Bole, Ljudevit Nabergoj in
Ivan Gorjup. Pregledovalci računov: Ivan
Treven, Fran Šuka in Matija Zmuderšic.

Slavnosti minole nedelje. V nedeljo
so se bili sestali mestni in okoličanski Slo-
vencei na dveh važnih točkah naše okolice:
v Lonjerju in pri sv. Mariji Magdaleni
zgoraj, v eksplaniranem II. in I. okraju.

Lonjer je važna točka, ker ima naša
stranka tam tako rekoč operacijsko podlago
za drugi okraj. Tam so naši zanesljivi
stebri.

Ravno nasprotno je s sv. Mar. Magd.
zgoraj v prvem okraju: tu je začela iskra
vnemati srea, tu smo začeli krepko orati
ledino.

V Lonjerju je izpala veselica v moral-
nem oziru izborna, kajti tekmovala so štiri
naša društva: »Slov. pev. društvo«, »Kolo«,
»Zvezda« in »Zastava«. O pevanju nočemo
zgubljati besed, saj vedo čitatelji, kako pojo
ta naša društva. Tudi Wagnerjeva godba
je zadovoljevala in povspesovala zabavo. Ude-
ležba bi bila lahko večja, ali upoštevati je
grozno vročino in s to v zvezi dejstvo,
da so prostori konsumnega društva, kjer se
je vršila veselica, premalo zavarovani pred
zgočimi žarki. Radi teh dveh okolnosti ni
prišel marsikdo, ki bi bil sicer gotovo prišel.
Vzlic tej neprilичnosti smo dobili v nedeljo v
Lonjerju, ponoven dokaz da imamo tamkaj
krepko in zvesto postojanko na katero smemo
računati vsikdar. Slava Lonjercem!

Pri sv. Mariji Magdaleni zgoraj pa
smo bili naravnost presenečeni. Na mestu,
kjer pred nedolгим časom — izlasti ob vi-
harnih volilnih dobah — niti hoditi nismo

mogli brez nevarnosti, zbrala se je v nedeljo ogromna množica, ki je rajala ob divnem pevanju in ki je navdušeno pritrjevala navduševalnim govorom. Veselični prostor našega mladega gospodarskega društva — ki je tudi dalo inicijativo za nedeljno prireditev — je bil odišen z mnogimi slovenskimi trobojnicami. Ob jedni strani prostora je bila prirejena dolga miza, pri kateri je sedelo do 100 pevcev: društvi »Slava« od sv. M. Magd. spod. in »Velesila« iz Škledja. Društvi sti pevali skupno pod vodstvom pevovodje g. Pižona. To je bil impozanten zbor in je pesem do nela tako mogočno, da je bilo čuti daleč na okolo. Na nasprotni strani je bila prirejena miza za mešani zbor čitalnice pri sv. Jakobu pod vodstvom g. Rakuše.

Vrsto govorov je otvoril g. predsednik gospodarskega društva, g. Križman, ki je vidno ganjen po toliki udeležbi, iskreno pozdravil navzoče, posebnost pa zastopnika I. okraja, g. Ant. Saneina. Njemu so sledili: naš vrli in vsikdar navdušeni predsednik »Slave«, g. Ant. Miklavc, M. Cotič, posl. Sanein (dvakrat), Rakuša, Nardin in še neki drugi gospod, kateremu ne vemo imena. Predsednik čitalnice pri sv. Jakobu, g. Bzjak, pa je proizvel primerno deklaracijo. Ve liko radost so vzbujale tudi glasbene točke, ki jih je proizvajala domača godba. Sledil je jako animiran ples na planem. Vse se je izvršilo v najlepšem redu in v bratski slogi, a ravno v tem dejstvu se zreali temeljiti preobrat ki se je začel vršiti v tem kraju: obrat na bolje. Ali ne smemo zamolčati, da zasluga na tem preobratu gre v prvi vrsti tamošnjemu mlademu gospodarskemu društvu in njegovi dobri in vestni upravi. To bodi migljaj rojakom in izlasti vodstvu naše stranke!

Program obletnice blagoslovljenja društvene zastave »Delalskega podpor-nega društva«:

1. Parma: »Amazonke«, koračnica, godba.
2. Titl: »Slovenska«, sinfonja, godba.
3. Iv. pl. Zajc: »Živila Hrvatska«, možki zbor.
4. Bendel: »Križanci na moru«, zbor, godba.
5. Iv. pl. Zajc: »Zrinski Frankopani«, godba.
6. A. Foerster: »Narodne pesmi«, mešan zbor.
7. Gerbec: »Veseli družbi«, potpourri, godba.
8. Št. Ferluga: »Rožica«, mazurka, možki zbor.
9. Smeta: »Prodana nevesta«, godba.
10. Koejančič: »Venec narodnih pesmi«, mešan zbor.
11. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček, godba.
12. A. Foerster: »Naše gore«, mešan zbor.
13. Rieder: »Slovenska« fantazija, godba.
14. Foerster: »Planinska«, godba. Svobodna zabava.

Iz-pred naših sodišč. Na isti zgradbi na ulici Torrente, ki bi bila dala sedaj kmalu povod za štrajk zidarjev, se je zgodila dne 18. julija huda nesreča, kakor so naši čitatelji gotovo še spominjajo. Vseled prevelike teže in menda tudi vseled nesolidne priredbe odrov se je namreč leseno ogrodje v drugem nadstropju udri in vseled tega več delavcev telebnilo v globino, o čemer so se hudo poškodovali. Vseled tega dogodka se je pričela kazenska preiskava, da se eruirajo krivci in da se istim prisodi zaslužena kazen. Na podlagi vsepeha preiskave se je vršila predvčerajšnjim na tukajšnjem okrajnem sodišču razprava proti: voditelju zgradbe Josipu Mariji Moscu, polirju Justu Moscu, bratu prvega, podjetniku Antonu Calabresiju in stavbenemu pisarju Julijanu Tomasichu. Na razpravi so obtoženci valili krivdo eden na drugega, konec pa je bil ta, da je sodišče podjetnika Andreja Calabresija in voditelja zgradbe Josipa Marijo Mosco oprostito, a obsodilo polirja Justa Mosco v tri mesece, pisarja Tomasicha v dva meseca zaporu.

»Sretilnik« — glasilo slovenskih delavcev — je izšel danes in prinaša mnogo zanimivih političnih in dnevnih novic. Na prodaj je po tržaskih tabakarnah po 10 stotink.

Truplo Antona Stuparja, ki je, kakor smo poročali včeraj, ponesrečil v morju pri sv. Andreju, ko je hotel rešiti svojega tovariša, je včeraj izvelkel iz morja eden potapljačev. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 21.1, ob 2. uri popoldne 28.7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.0 — Danes plima ob 10.57 predp. in ob 9.48 pop.; oseka ob 4.18 predpoldne in ob 4.5 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Samomor ali nesreča?** Pod tem naslovom poročali smo včeraj o žalostnem dogodku na železničnem tiru pri Borštu. Včeraj je bilo še nejasno, da-li je oni nesrečnej, katerega so umirajočega našli na železničnem tiru pod mostom, po nesreči padel z mosta, ali pa da se je hotel umoriti. Po poznejših poizvedbah pa se je doznalo, da je bil dotičnik natakari pri Lloyd, Josip Cantoni, in da se je sam vrgel z mosta na spodaj ležeči železniški tir in dobil o tem padcu tako težke rane, da je kmalu potem umrl.

Samomorilec je bil radi neke neradnosti kaznovan, da je moral ostati tri mesece brez službe in to ga je spravilo tako v obup, da si je poiskal smrt. — Pokojnik je stanoval v ulici Madonnina štev. 29 in zapustil vdovo Viktorjo roj. Destalliz.

× **Katastrofa v Boveu.** Iz Boveu nam pišejo, da se prva vest, da so otroci v dotičnem podstrešju — Jurčičeve hiše — cvrli jajca, ne potrjuje, pač pa so iskali jajca in so menda o tem prižigali žveplenke ter tako povzročili grozno nesrečo. »Slov. Narod« pišejo: »Nemogoče je opisati strahoviti prizor, ki se je nudil očem. Grozno pokanje opeke, gromče rušenje dimnikov in zidovja, šum silnega ognja in jok in stok siromašnih pogorelcev, spajalo se je v neopisen hrup in trušč. Vseled čudovito brzega širjenja požara ljudje niso ničesar rešili iz ognja. Zgorelo je vse središče prej tako lepega trga. Posebno hud boj za lokalizacijo požara bil se je s strahovito naravno silo pri hiši g. Kavsa, dalje pri bratih Ostan in pri jetnišnici. To so bile tri silno važne točke; bilo je ubraniti širjenje požara proti vzhodu, jugu in zahodu. Vrli Srpeničani so res junaško in neustrašno branili vzhodno točko pri hiši g. Kavsa, drugi zunanji rešitelji in domačini, pa so tudi hrabro odbili nevarnost na jugu, t. j. pri Ostanu in pa na zahodu pri zaporih. Požrtvovalno in vsega priznanja vredno vojaštvo pa je pomagalo neutrudno povsod, kjer je bila največja sila. Požar je nekoliko ponehal komaj ob 5. uri zjutraj, toda niti v nedeljo popoldne ni bila odstranjena nevarnost, da ne bi zopet začelo kje goreti. Ljudstvo je utrujeno, zbegano in obupano. Povzročene škode še ni mogoče ceniti, a gotovo preseza pol milijona kron. Bovec je kup razvalin, ljudstvo pa je izpostavljeno najhujši bedi in pomanjkanju. Potrebna je nujna pomoč dežele in države, a tudi usmiljena srca naj ne pozabijo tako hudo udarjenih siromakov!«

V torek je prišel v Bovec namestnik grof Gočas. Prijavil je županu, da je dobil z najvišjega mesta nalog, naj sporoči o katastrofi. Delil je tudi — ob navzočnosti gg. dekana in župana — podpore pogorelecm.

× **Morski volk.** Sluga vojne mornarice Devescovi v Pulju je vjel mladega morskkega volka, ki meri kaka 2 metra.

× **Nova lekarna na Voloskem.** V Lovranu se otvori nova javna lekarna in je v ta namen razpisan natečaj. Prosilci morajo v svojih prošnjah dokazati: starost, avstrijsko državljanstvo, na katerem avstrijskih vseučilišč doseženo stopinjo magistra farmacije, dosedanje svoje delovanje v javnih lekarnah, znanje deželnih jezikov in posest glavnice, potrebne za ustanovoin vodstvo lekarn. Prošnje je uložiti na okrajnem glavarstvu v Voloskem v teku 4 tednov po prvem razpisu v uradnem listu »Osservatore triestino«.

× **Podgane so mu ogrizle uho.** V petih po noči lotile so se podgane v pritličju hiše št. 20 v ulici Ascoli v Gorici spečega 54-letnega Ivana Malnič. Ko so mu razjedle srajco na prsih, polotile so se njegovega desnega ušesa. Tu se je pa Malnič zbudil in podgane so se poskrile zopet v svoje luknje.

× **Očebni dohodninski davek.** Izvlečki iz plačilnih nalogov za osebno dohodninski davek cenilnega okraja »Gorica-mesto« in onega »političnega okraja Gorica (dežela)« so razpostavljeni za vpogled skozi 14 dni, računaje od 10. avg. t. l., ob uradnih urah, na davnem oddelku c. kr. okr. glavarstva v Gorici, ul. Cappuccini 16.

Vesti iz Kranjske.

× **Nemško junaštvo in — strahopetstvo.** Med onimi junaki nemškimi, ki so najbolj izživali po Ljubljani, je bil tudi železniški pisar Verhovec. Ta človek je šel tako daleč v svoji nesramnosti, da je raznaša

vest, da dobiva anonimna pisma, v katerih mu Slovenci groze s smrtjo. Na podlagi teh vesti so nemški listi prinašali cele članke, v katerih so na najbrezvestnejši način zasramovali in obrekovali prebivalstvo ljubljansko. Čim pa so se oblasti jele nekoliko brigati za ta anonimna pisma, je tega nemškega junaka — kakor pripoveduje »Slovenski Narod« — naskrat obvladalo poželenje po deželi, kjer cveto pomaranče, limoni in — polenta: odnesel je kosti v Italijo z brzovlačno brzino!

Mož se je odtegnil preiskavi in je pri-znal s tem, da onih pisem niti ni dobil, ali pa si jih je naročil in je torej na vsak način po zločinski obrekoval. Beg Verhovčev je vsakako v krič-čo ilustracijo, kakovo je mučeništvo, ki je baje trpe Nemci v Ljubljani. Seveda trpe, kajti toliko — provocirati v taki vročini, to ni šala!

× **Na grozen način ponesrečil** je posestnik Janez Bukovec iz Male Lahinje pri Dragatušu. Vozil se je z dvema voloma iz Činomlja domov. V pijanosti je padel z voza, a tako, da je z nogama obvisel na vozu, z glavo pa butal ob tla. Ponoči sta vola privlekla muža domov — že mrtvega.

Vesti iz Štajerske.

— **Slavnost obnega zbora ljutomerskega »Sokola«** obeta postati velika manifestacija narodne zavesti vsega vrlega Murskega polja in Slovenskih gor. Vsa narodna društva se udeležijo pinoštevilo. Oglasilo se je nad 100 narodnih deklet v narodni noši, pridejo tudi odposlanci iz Ljubljane, Zagreba, Varaždina, Celja in drugih krajev. Navdušenje je velikansko, vse že komaj pričakuje, da čili »Murski Sokol« nastopi v prvič.

— **Nemški nacijonalizem med sod-nimi uradniki na južnem Štajarskem.** Nedavno smo bili opisali jako značilen prizor na celjskem okrajnem sodišču: kako je sodni tajnik Markhl mojstroval sollicitatorja B., ker je bil ta poslednji tako drzen, da je v svetih prostorih Pravice govoril slovenski. A ker je B. po zaslugi in pravici zavrnil isinuvacijo, da mora govoriti nemški, je Markhl v i m e n u u r a d a uložil tožbo proti B. radi razžaljenja v službi. A na razpravi je na neko vprašanje g. B., stavljeno v slovenskem jeziku, zarenčal Markhl: »D a s e V i m e n e, kakor N e m c a, p r e d r z n e t e p o s l o v e n s k i v p r a š a t i, t o j e p a v e n d a r i z z i v a n j e, t o j e p r o v o k a c i j a!«

Torej tako daleč smo že — pod Koerberjevim vodstvom justične uprave, da se smatra za provokacijo, ako se slovenski obtoženece skuša braniti v svojem materinem jeziku!

Heil und Sieg Koerberjevi stvari!

Razne vesti.

Velika nesreča na železnici. O nesreči, ki se je zgodila predsinoči na metropolitanski železnici v Parizu in o katerej smo poročali v včerajšnji številki, javlja se iz Pariza nadalje še sledeče:

Ponesrečenci so v svojih rokah krčevito stiskali žepne rute. Obrazi istih so rudeči in napihnjeni ter s paro oparjeni. Trupla so kupoma ležala eno preko drugega. Vsi so umrli vseled zadušenja. Včeraj ob 8½ uri zjutraj sti bili najdeni še dve trupli ter znaša potem število mrtvih 84. Občinstvu se pripušča v gruščih ogledovanje mrtličev. — Kolodvor Menilmontant, kjer sta zgorela oba vlaka, je skoraj popolnoma uničen. Ognje-gaseci nadaljujejo delo. Ob 11. uri zjutraj je prišel na kraj katastrofe ministerski predsednik Combes v družbi policijskega prefekta. Ministerski predsednik je zahteval listo umrlih in ranjenih v svrhu ureditve pomožne akcije za dotične družine.

Tekom jutra so spoznane mrtvece, katerih je bilo 46 prenesli na njih stanovanja.

Na postaji Rue des Couronnes, kjer so bili potniki vseled teme blokirani v ožini, katero tvorijo stene kolodvora, našli so veliko mlako krvi in v istej več klobukov in dežnikov. Vlak, ki se je tamkaj ustavil, je zgor-el, šipe na oknih so popokale. Tudi na stena-h čuvajske hišice je polno razpok. Na tem mastu predora vlada še sedaj taka vročina, da se ni mogoče približati zgorelemu vlaku. Zadnje brzojavke iz Pariza javljajo, da so do sedaj spoznali 58 trupel, Vsi ti ponesrečenci so francoski državljani.

Brzjavna poročila.

Grof Goluhowski.

DUNAJ 12. (B.) Minister za vnane stvari, grof Goluhowski, je došel sinoči semkaj iz Ischla.

Odlikovanje dvornega župnika Mayerja. DUNAJ 12. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Cesar je podelil dvornemu župniku, škofu dr. Lavrenciju Mayerju dostojanstvo tajnega svetovalca.

Odškodnina prisednikom obrtnih sodišč.

DUNAJ 12. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja naredbo ministerstva za pravosodje v sporazumljenju z ministerstvi za finance, no-tranje stvari in trgovino, tiščoč se odškodnine za zgubo zaslužka prisednikom obrtnih sodišč iz stanu podjetnikov.

† FZM. Moric Schmidt.

DUNAJ 12. (B.) Namestnik poveljnika deželne brambe, FZM Moric Schmidt je umrl v Altmünsterju.

Zopet požar na železnici.

PARIZ 12. (B.) Na podzemeljski metropolitanski železnici in sicer kolodvoru trg Ternes se je sinoči ob 6. uri in pol zopet dogodil sličen slučaj, kakor predvčerajšnjim, ki pa, na srečo ni imel hudih posledic. Motor jednega vlaka je začel goreti.

Vendar pa so mogli pogasiti ogenj. Navstala je velika zmešnjava, dve dami, ki sto skočili z voza, ste bili lahko poškodovani.

Število ponesrečencev na predvčerajšnji katastrofi znaša 85, od teh jih je 79 identifi-ciranih.

Katastrofa na podzemski železnici v Parizu.

PARIZ 12. (B.) Državno pravdnštvo je uvelo preiskavo. Največa krivda zadevlje ma-šinista Chautina. Vsa trupla so agnoscerana.

PARIZ 12. (B.) Več listov javlja iz Rima, da je papež povodom te katastrofe sporočil francoskemu poslaniku svoje sočutje. Vrh tega je sporočil papež, da boče podeliti ponesrečencem svoj blagoslov. Tudi angleški kralj Edvard je poslal predsedniku republike sožaljno brzjavko. Za ostale ponesrečencev, ki so večinoma ubožni, so list »Figaro« in drugi listi uveli javno nabiranje milodarov.

Hud potres.

ATENE 12. (B.) Včeraj ob 6. uri zjutraj je potres skoro popolnoma razdejal tri vase na otoku Kythera. Bili so trije sunki. Potres je bilo občutiti po vsem Grakem. Do sedaj še ni nič znano o kaki žrtvi na človeškem življenju.

Iz kardinalskih krogov.

RIM 12. (B.) Kardinali Richard, Metto in Taliani so odpotovali. Kardinalu Herrero se stanje vidno boljša. Isti je zapustil vatikan in se je podal v španski kolegij.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcij lista »Edinos t«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinos t« v Trsta

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A. (v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznano

tovarne mizarske zadrge v Gorici (Solkan)

vpisane zadrge z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih a tem- peraturo 60 stopinj. — Najbolj udoben, mo- dernal sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premične proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občniskoristne namene.

Jaz Ana Csillag



se svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi dobila sem jih vsled 14 mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslavitejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povpešuje rast istih, poživlja lasnik povpešuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld., 2 gld., 3 gld., 5 gld., Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa poštunim povzetjem povsem svetu iz tovarne kamor naj se pošilja vsa naročila.

ANA CSILLAG
DUNAJ I., Graben št. 14
BERLIN, Friedrichsgasse št. 56.

Blagor, gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite en lonček Vaše izvrstne pomade, na naslov eksel. gospe grofice Kielmansegg, namestu. soproge na Dunaju, Herengasse 6, III nadst., kjo z dobrim uspehom uporablja za negovanje lasij.
Spoštovanjem
Komorna dama Nj. eksel. Irma Pletzl.

Gospa Ana Csillag!
Pošljite mi zopet 2 lončka Vaše dobre pomade.
Gospa. gener. konzula Gutman Berhardstr. 1

Mad. Ana Csillag!
Uljudno prosim pošljite mi po povzetju 1 lonček Vaše izvrstne pomade za raščo lasij.
Spoštovanjem
Emilija Radunsky
kom. dama pri Nj. zviš. gospej princezinji Hoenlohe, Chateau de Roney.

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite po povzetju 2 lončka Vaše pomade za raščo lasij. Jaz sem razočarana o dobrem in hitrem vspehu. Moji lasje so čudovito v kratkem času zrastle in se povsod kaže nova rašča vled česar mi je v prijetno dolžnost Vašo pomado povsod priporočati.
Spoštovanjem
Grofica E. W. Zedwitz
Unt. Neuburg b. Asch (Češko).

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite mi vnovič še en lonček Vaše izvrstne pomade za lasi.
Princezinja Carolath, (Cöthen. Ahn.)

Blagor, gosp. Ana Csillag!
Po nalogu Nj. ekselence gospe pl. Syögeny-Marich (avstr. poslanice v Berlinu) prosim uljudno izročiti mi en lonček Vaše izvrstne pomade. Sprejmite ob jednom toplo zahvalo. Gospa grofica se je zelo pohvalno izražila o dobrem uspehu pomade.
Z vsem spoštovanjem
Frieda Giese, komorna dama Nj. ekselence.

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite mi 4 lončke Vaše izvrstne pomade
Ces. in kr. konzulat v Rigi.

Blagor, gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite po povzetju 1 škatljico Vaše čudodelne pomade zaraščo lasij.
Spoštovanjem
Dr. A. Zepold, kopal. zdrav. Ernsdorf Šlesko.

Velec, gospa Ana Csillag!
Pošljite mi takoj še en lonček Vaše dobre pomade. Z dosedanjim uporabo sem zelo zadovoljna. Naslov: Eteleka pl. Mally, soproga sodn. preds. v Temesvaru.

Pisarna
dr. Gregorina in dr. Slavika
sprejme
stenografa
nastop 1. septembra,

Stenografa

išče pisarna dr. a. Ot. Rybář-a in dr. a. J. Abrama v Trstu. Nastop s 1. septembrom t. l.

D. Matej Pretner
odvetnik v Trstu
sprejme **stenografa**.
Vstop takoj ali čim prej mogoče.
Plača po dogovoru.

✦ Zahtevajte ✦

bogato ilustrovani cenik pariškega blaga od gumija ki obsega jako zanimive novosti ter se pošilja gratis in franco.

Gummiwaaren Etablissement K. Schwarzmande
I. DUNAJ, Rothenthurmstrasse 22.

Mesnica

se daje v najem v tržaški okolici, in sicer s klavnico vred. Več se izve v uredništvu tega lista.

Velika zaloga
portlandskega cementa
in živega apna
HEKTOR ZERNITZ
ulica Torrente
nasproti Volti di Chiozza.

Gosp. Avgust Aratti je edini pooblaščenec za vsprejemanje naročil.

Restavracija!

Z 1. septembrom t. l. odda se v Gorici, v prav prometni ulici in dobri poziciji, dobro upeljana in znana restavracija pod ugodnimi pogoji v najem. Pri restavraciji je velik senčnat vrt in prostorna dvorana.

Ponudbe sprejema do 25. t. m.
JOSIP ROVAN, zalagatelj vrhniškega piva v Gorici.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).
Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapearij.

- Popolno opremljene sobe. -
Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franco na kolodvor ali brod v Trstu.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST
priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkih cenah, najdajle moko, žito, kavo, sladkon.
Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.
Cenike na zahtevo franco.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moko, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

Mnogo denarja!

do 1000 kron na mesec zamorejo častno zaslužiti osebe vsakega stanu, (tudi kot postranski zaslužki).
Natančnejše pod. "Reell 107" na Annoncia - Abthe lung des MERCUR, Stuttgart, Bergstr.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

30 malih stanovanj z eno sobo in 2 sobami in enokukinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadst. od 1-2 in 5-7 pop.

Išče se vratar. Krojač ali penzijo-jon st. oženjen, brez otrok, se sprejme za vratarja z 40 K mesečno plačo. Naslov pove Fran Kravos v „Delaškem podpornem društvu“ ulica Molin piccolo 1, od 6-8 ure zvečer.

Tovarna za cementne plošče
ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell' Industria št. 1. - Trst.
Cementne plošče uredene od 25 in 33 cm, šestvogalne plošče od 20 in 25 cm
po K 2. — □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Trst, Corso 28.
G. DOPLICHER
Velika zaloga klobukov in čepic vsake vrste
od gld. 1.50 do 3.50.

Poprave in moderniziranje se izvrši najtočnejše.

Svoji k svojim
Pavel Gastwirth
Trst, ulica Madonnina 3.
Zaloga pohištva, popolnih sob.
Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM
Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

sraje belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja ter razno perilo. Veznine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in Jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva
Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno polturano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, ktere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v zmislu gesla: Svoji k svojim!

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. Ročna naročila.

Daje predjume na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Podružnica v Spiljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.